

פרשת אמור

כא א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִגְפֹשׁ לֹא־יִטְמָא בְּעַמּוּי:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אָמַר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִגְפֹשׁ לֹא־יִטְמָא בְּעַמּוּי:
וַיֹּאמֶר יי לְמֹשֶׁה אָמַר לְכֹהֲנֵי־אֶהְרֹן וְתִימַר לְהוֹן עַל מִית לָא יִסְתָּאב בְּעַמִּיה:

ב בִּי אִם־לִשְׂאֲרוֹ תִקְרַב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וּלְבָנָו וּלְבִתּוֹ וּלְאָחָיו:

בִּי אִם־לִשְׂאֲרוֹ תִקְרַב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וּלְבָנָו וּלְבִתּוֹ וּלְאָחָיו:

אֲלֵהֶן לְקָרִיבִיהָ דְקָרִיב לִיהָ לְאִמִּיהָ וּלְאָבִיהָ וּלְבָרִיהָ וּלְבָרְתִיהָ וּלְאָחִיהָ:

ג וּלְאָחָתּוֹ תִבְתּוּלָהּ תִקְרֹבָהּ אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־הִיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטְמָא:

וּלְאָחָתּוֹ תִבְתּוּלָהּ תִקְרֹבָהּ אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־הִיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטְמָא:

וּלְאָחָתִיהָ בְתֻלְתָּא דְקָרִיבָא לִיהָ דִּי לָא הוּת לְגַבְרָ לָהּ יִסְתָּאב:

ד לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּעַמּוּי לְהַחֲלוֹ:

לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּעַמּוּי לְהַחֲלוֹ:

לָא יִסְתָּאב רַבָּא בְּעַמִּיהָ לְאִחֻלּוּתִיהָ:

רש"י

(א) אָמַר אֶל־הַכֹּהֲנִים, [וְגו' וְאָמַרְתָּ], "אָמַר" וְאָמַרְתָּ" — לְהַזְהִיר גְּדוּלִים עַל הַקְּטָנִים (יבמות קיד. תו"ס). [הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן] "בְּנֵי אַהֲרֹן" — יְכוּל חֲלָלִים, תִּלְמוּד לומר — "הַכֹּהֲנִים". "בְּנֵי אַהֲרֹן" — אִף בְּעַלֵי מוּמִין בְּמִשְׁמַע. בְּנֵי אַהֲרֹן — וְלֹא בְּנֵי אַהֲרֹן (תו"ס כ"א א ב). לֹא־יִטְמָא בְּעַמּוּי, 'בְּעוֹד שֶׁהֵמֶת בְּתוֹךְ עַמּוּי, יֵצֵא מֵת מִצְוָה (תו"ס כ"א ד):

(ב) בִּי אִם־לִשְׂאֲרוֹ, אֵין "שְׂאֲרוֹ" אֵלָא אֲשֶׁתּוֹ (תו"ס כ"א ה, יבמות כ"ב):

(ג) תִּקְרֹבָהּ, אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה לְאִישׁ, "תִּקְרֹבָהּ" — לְרִבּוּת אֵת הָאָרוּסָה (ת"כ יבמות צו). "אֲשֶׁר לֹא־הִיְתָה לְאִישׁ" — לְמִשְׁכָּב. לָהּ יִטְמָא, מִצְוָה (ת"כ יבמות צז):

(ד) לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּעַמּוּי לְהַחֲלוֹ, לֹא יִטְמָא לְאֲשֶׁתּוֹ פְּסוּלָה, שֶׁהוּא מְחַלֵּל בָּהּ בְּעוֹדָה עִמּוֹ (תו"ס כ"א י, יבמות כ"ב). וְכֵן פְּשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא: לֹא יִטְמָא בְּעַל בְּשְׂאֲרוֹ, בְּעוֹד שֶׁהוּא בְּתוֹךְ עַמּוּי, שֶׁיֵּשׁ לָהּ קוּבְרִין שְׂאִינָה מֵת מִצְוָה. וּבְאִיזָה 'שְׂאֲר' אָמַרְתִּי — בְּאוֹתוֹ שֶׁהוּא 'לְהַחֲלוֹ' — לְהַתְחַלֵּל הוּא מְכַהֲנָתּוֹ:

ה לא־יִקְרָחוּ (יקרחה כתיב) קִרְחָה בְּרֵאשִׁים וּפִאֵת זְקָנָם לֹא יִגְלָחוּ וּבְבִשְׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שְׂרָטָת:

לא־יִקְרָחוּ (יקרחה כתיב) קִרְחָה בְּרֵאשִׁים וּפִאֵת זְקָנָם לֹא יִגְלָחוּ וּבְבִשְׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שְׂרָטָת:
לֹא יִמְרְטוּן מְרַט בְּרִישֵׁהוּן וּפִאֵתָא דְדִקְנָהוּן לֹא יִגְלָחוּן וּבְבִשְׂרָהוּן לֹא יִחְפְּלוּן חֲבוּל:

ו קְדָשִׁים יִהְיוּ לֹא־לְהִיָּהֶם וְלֹא יִחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אֲשֵׁי יְהוָה לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מִקְרִיבִים וְהָיוּ קְדָשׁ:

קְדָשִׁים יִהְיוּ לֹא־לְהִיָּהֶם וְלֹא יִחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אֲשֵׁי יְהוָה לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מִקְרִיבִים וְהָיוּ קְדָשׁ:

קְדִישִׁין יִהוּן קְדָם אֱלֹהֵהוּן וְלֹא יִחַלּוּן שְׁמָא דְאֱלֹהֵהוּן אַרִי יַת קְרַבְנָא דִּי קְרַבַּן אֱלֹהֵהוּן אַנּוּן מִקְרִיבִין וִיהוּן קְדִישִׁין:

ז אִשָּׁה זִנְיָה וְחַלְלָהּ לֹא יִקְחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי־קְדָשׁ הוּא לְאֱלֹהֵיוּ:

אִשָּׁה זִנְיָה וְחַלְלָהּ לֹא יִקְחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי־קְדָשׁ הוּא לְאֱלֹהֵיוּ:

אֲתַתָּא מְטַעֲיָא וּמְחַלְלָא לֹא יִסְבוּן וְאֲתַתָּא דְמִתְרַכָּא מִבְּעַלְהָ לֹא יִסְבוּן אַרִי קְדִישׁ הוּא קְדָם אֱלֹהֵיהָ:

רש"י

(ה) לא־יִקְרָחוּ קִרְחָה, על מת. וְהֵלֵא אֶף יִשְׂרָאֵל הִזְהִירוּ עַל כָּף, אֶלֶּא לְפִי שְׁנַאֲמַר בְּיִשְׂרָאֵל (דברים יד א) "בֵּין עֵינֵיכֶם". יָכוֹל לֹא יִהְיֶה חֲזֵיב עַל כָּל הָרֵאשׁ — תְּלַמּוּד לּוֹמֵר: "בְּרֵאשִׁים". וְיִלְמְדוּ יִשְׂרָאֵל מֵהַפְּהַנִּים בְּגִזְרָה שְׁוֵה: נֹאמַר כָּאן "קִרְחָה" וְנֹאמַר בְּיִשְׂרָאֵל "קִרְחָה", מֵה כָּאן כָּל הָרֵאשׁ — אֶף לְהִלְזֵן כָּל הָרֵאשׁ בְּמִשְׁמַע, כָּל מְקוֹם שִׁיקְרַח בְּרֵאשׁ. וַיִּמָּה לְהִלְזֵן עַל מֵת — אֶף כָּאן עַל מֵת (תו"כ כ"א י"א, מכות ב.). וּפִאֵת זְקָנָם לֹא יִגְלָחוּ, לְפִי שְׁנַאֲמַר בְּיִשְׂרָאֵל (ויקרא יט, כז) "וְלֹא תִשְׁחִית", יָכוֹל לְקַטּוֹ בְּמִלְקָט וּבְרֵהִיטְנִי, לְכַף נֹאמַר: "לֹא יִגְלָחוּ" — שְׁאִינוּ חֲזֵיב אֶלֶּא עַל דְּבַר הַקְּרוּי 'גְּלוּחַ' וַיִּשׁ בּוֹ הַשְׁחָתָה, וְזֶהוּ תַעַר (מכות כ"א.). וּבְבִשְׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שְׂרָטָת, לְפִי שְׁנַאֲמַר בְּיִשְׂרָאֵל "וְשִׂרְט לְנַפְשׁ לֹא תִתְנוּ" (לעיל יט כח), יָכוֹל שְׂרַט חֲמִשׁ שְׂרִיטוֹת לֹא יִהְיֶה חֲזֵיב אֶלֶּא אַחַת, תְּלַמּוּד לּוֹמֵר: "לֹא יִשְׂרְטוּ שְׂרָטָת" — לְחֲזֵיב עַל כָּל שְׂרִיטָה וּשְׂרִיטָה; שְׂתַבָּה זֶה יִתְרָה הִיא לְדָרֵשׁ, שְׁהִיָּה לוֹ לְכַתֵּב: "לֹא יִשְׂרְטוּ" — וְאִנִּי יוֹדֵעַ שְׁהִיא שְׂרָטָת (תו"כ כ"א י"ב):

(ו) קְדָשִׁים יִהְיוּ, עַל כְּרַחֲם יְקֻדִישׁוּם בֵּית דִּין בְּכָף (תו"כ כ"א י"ג):

(ז) זִנְיָה, שְׁנִבְעָלָה בְּעִילַת יִשְׂרָאֵל הָאָסוּר לָהּ, כְּגוֹן חֲזֵיבֵי כְרִיתוֹת, אוֹ נִתִּין, אוֹ מְזוֹר (תו"כ כ"א י"ד, יבמות ס"א.). חַלְלָתָהּ, שְׁנוּלְדָה מִן הַפְּסוּלִים שְׂבִפְהֶנָּה, כְּגוֹן בַּת אֶלְמָנָה מְכַהֵן גְּדוּל, אוֹ בַת גְּרוּשָׁה (וּחְלוּצָה) מְכַהֵן הַדְּיוּט, וְכֵן שְׁנַתְחַלְלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה עַל־יְדֵי בִיאַת אֶחָד מִן הַפְּסוּלִים לְכַהֵנָה (קידושין ע"ו):

ח וְקַדְשָׁתוּ בְּיַד־לַחֵם אֱלֹהֶיךָ הוּא מִקְרִיב קֹדֶשׁ יְהִי־לְךָ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה מְקַדְשֶׁכֶּם:
וְקַדְשָׁתוּ בְּיַד־לַחֵם אֱלֹהֶיךָ הוּא מִקְרִיב קֹדֶשׁ יְהִי־לְךָ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה מְקַדְשֶׁכֶּם:
וּתְקַדְשִׁינִי אֲרִי יְת קִרְבֵּן אֱלֹהֶיךָ הוּא מִקְרִיב קֹדֶשׁ יְהִי לְךָ אֲרִי קֹדֶשׁ אֲנִי יְי מְקַדְשֶׁכֶּם:

ט וּבַת אִישׁ כַּהֵן כִּי תַחַל לְזַנּוֹת אֶת־אֲבִיהָ הִיא מְחַלְלַת בְּאִשׁ תִּשְׁרָף:
וּבַת אִישׁ כַּהֵן כִּי תַחַל לְזַנּוֹת אֶת־אֲבִיהָ הִיא מְחַלְלַת בְּאִשׁ תִּשְׁרָף:
וּבַת גֵּבֶר כַּהֵן אֲרִי תַחַל לְמַטְעֵי מְקַדְשֶׁת אֲבוּהָ הִיא מְתַחֲלָא בְּנוֹרָא תַתּוּקָד: ם

י וְהַכְהֵן הַגָּדוֹל מֵאֲחָיו אֲשֶׁר־יוֹצֵק עַל־רֵאשׁוֹ | שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וּמֵלֵא אֶת־יָדָיו לְלֶבֶשׁ
אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרֹעַ וּבְגָדָיו לֹא יִפְרָם:
וְהַכְהֵן הַגָּדוֹל מֵאֲחָיו אֲשֶׁר־יוֹצֵק עַל־רֵאשׁוֹ | שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה וּמֵלֵא אֶת־יָדָיו לְלֶבֶשׁ אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־רֵאשׁוֹ
לֹא יִפְרֹעַ וּבְגָדָיו לֹא יִפְרָם:

יְכַהֵנָּה דְאַתְרַבָּא מֵאַחֻהֵי דֵי יִתְרַק עַל רִישֵׁיהָ מִשְׁחָא דְרַבּוּתָא וְדֵי קָרִיב יְת קִרְבַּנְיָה לְמִלְבָּשׁ יְת לְבוּשֵׁיא
יְת רִישֵׁיהָ לֹא יִרְבִּי פְרוּעַ וּלְבוּשׁוּהֵי לֹא יִבְזַע:

יא וְעַל כָּל־נַפְשֹׁת מֵת לֹא יִבָּא לְאֲבָיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִשְׁמָא:
וְעַל כָּל־נַפְשֹׁת מֵת לֹא יִבָּא לְאֲבָיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִשְׁמָא:
וְעַל כָּל נַפְשֹׁת מֵתָא לֹא יִיעוֹל לְאֲבוּהֵי וּלְאִמֵּיהָ לֹא יִסְתַּאֲב:

יב וּמִן־הַמְּקַדְשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יַחַל אֶת מְקַדְשׁ אֱלֹהֵיו כִּי נֹזֵר שְׁמֵן מִשְׁחַת אֱלֹהֵיו עָלָיו
אֲנִי יְהוָה:

וּמִן־הַמְּקַדְשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יַחַל אֶת מְקַדְשׁ אֱלֹהֵיו כִּי נֹזֵר שְׁמֵן מִשְׁחַת אֱלֹהֵיו עָלָיו אֲנִי יְהוָה:

וּמִן מְקַדְשָׁא לֹא יִפּוּק וְלֹא יַחַל יְת מְקַדְשָׁא דְאֱלֹהֵיהָ אֲרִי כְּלִיל מְשַׁח רַבּוּתָא דְאֱלֹהֵיהָ עֲלוּהֵי אֲנִי יְי:

רש"י

(ח) וְקַדְשָׁתוּ, עַל־כְּרַחוּ, שְׂאֵם לֹא רָצָה לְגַרֵּשׁ — הִלְקֵהוּ וַיִּסְרְהוּ עַד שֵׁיגִרֵּשׁ (יבמות פה). קֹדֶשׁ יְהִי־לְךָ, נִהַג בּוֹ קֹדֶשׁ לְפָתַח
רֵאשׁוֹן בְּכָל דְבָר וּלְכַרְךָ רֵאשׁוֹן בְּסַעֲדָה (גיטין נט:):

(ט) כִּי תַחַל לְזַנּוֹת, 'כְּשֶׁתַּחַל לְעַל־יְדֵי זְנוּת' — שֶׁהִיָּתָה בָּהּ זִיקַת בַּעַל וְזַנּוּתָהּ, אוֹ מִן הָאֲרוּסִין אוֹ מִן הַנְּשׂוּאִין, וְרַבּוּתֵינוּ
נִחַלְקוּ בְּדָבָר, וְהַכֵּל מוֹדִים שֶׁלֹּא דָבָר הַכְּתוּב בְּפִנּוּיָהּ (סנהדרין נא ע"א). אֶת־אֲבִיהָ הִיא מְחַלְלַת, 'חֻלְלָה וּבִזְתָּה אֶת כְּבוֹדוֹ',
שְׂאוּמְרִים עָלָיו: 'אֲרוּר שְׂזוּ יֶלֶד, אֲרוּר שְׂזוּ גְדֹל' (סנהדרין נב ע"א):

(י) לֹא יִפְרֹעַ, לֹא יִגְדֵל פְּרַע עַל אֲבָל' (תו"כ כא כז). וְאִיזְהוּ גְדוֹל פְּרַע — יוֹתֵר מִשְׁלֵשִׁים יוֹם (סנהדרין כב:):

(יא) וְעַל כָּל־נַפְשֹׁת מֵת [לֹא יִבָּא], בְּאֵהָל הַמֵּת (תו"כ כא כח). נַפְשֹׁת מֵת, לְהַבִּיא רְבִיעִית דָּם מִן הַמֵּת, שְׁמֵטְמָא בְּאֵהָל (סנהדרין
ד). לְאֲבָיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִשְׁמָא, לֹא בָּא — אֶלָּא לְהַתִּיר לוֹ מֵת מְצוּהָ (תו"כ כא כח, נוזר מת):

(יב) וּמִן־הַמְּקַדְשׁ לֹא יֵצֵא, אֵינּוּ הוֹלֵךְ אַחֵר הַמְּטָה (סנהדרין יח ע"א). וְעוֹד מִכַּאֵן לְמִדּוֹ רַבּוּתֵינוּ — שְׂפָהּ גְדוֹל מִקְרִיב אוֹנֵן

יג וְהוּא אִשָּׁה בְּתוּלִיהָ יִקַּח:

וְהוּא אִשָּׁה בְּתוּלִיהָ יִקַּח:

וְהוּא אֶתְתָּא בְּתַלְתָּא יִסָּב:

יד אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְחֻלְלָה זִנְיָה אֶת-אֵלֶּהָ לֹא יִקַּח כִּי אִם-בְּתוּלָה מֵעַמּוּי יִקַּח אִשָּׁה:

אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְחֻלְלָה זִנְיָה אֶת-אֵלֶּהָ לֹא יִקַּח כִּי אִם-בְּתוּלָה מֵעַמּוּי יִקַּח אִשָּׁה:

אֲרַמְלָא וּמְתָרְכָא וְחֻלִּילָא מְטַעֲיָא יָת אֵלִין לָא יִסָּב אֶלְהֵן בְּתַלְתָּא מֵעַמִּיָּה יִסָּב אֶתְתָּא:

טו וְלֹא-יִחַלֵּל זֶרְעוֹ בְּעַמּוּי כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ:

וְלֹא-יִחַלֵּל זֶרְעוֹ בְּעַמּוּי כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ:

וְלֹא יַחַל זֶרְעִיָּה בְּעַמִּיָּה אֲרִי אֲנָא יְיָ מְקַדְּשִׁיָּה: ם שני

רש"י

(זבחים צט ע"א). וְכֵן מְשַׁמְעוֹ: 'אֵף אִם מִתּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ, אֵינּוּ צְרִיךְ לְצִאת מִן הַמְּקַדָּשׁ אֶלָּא עוֹבֵד עֲבוּדָה'. וְלֹא יִחַלֵּל אֶת מְקַדְּשׁוֹ, שְׂאִינּוּ מְחַלֵּל בְּכַף אֶת הָעֲבוּדָה — שֶׁהִתִּיר לוֹ הַפְּתוּב; הָא כֹּהֵן הַדְּיוּט שְׁעֵבֵד אוֹנֵן — חֻלֵּל:

(יד) וְחֻלְלָה, שְׁנוּלְדָה מִפְּסוּלֵי פְהֻנָּה (תו"כ כא לד):

(טו) וְלֹא-יִחַלֵּל זֶרְעוֹ, הָא אִם נִשְׂא אַחַת מִן הַפְּסוּלוֹת — זֶרְעוֹ הֵימְנָה חֻלֵּל מִדִּין קְדָשֵׁת פְּהֻנָּה (תו"כ כא לד):